

CYNGOR CYMUNED LLANBERIS

COFNODION CYFARFOD MIS HYDREF 2021:

Cofnodion cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd yn Y Ganolfan, Llanberis nos Fercher y 13eg o Hydref, 2021, am 7 y.h. Estynwyd croeso gan y Cadeirydd i'r aelodau. Cadwyd rheolau pellter a glendid.

1 PRESENNOL ac YMDDIHEURIADAU:

Ward Padarn: Rhys ap Gwilym (Cadeirydd), Gwilym Evans, Bethan Holding, Heather L Jones, Cyng. Kevin Morris Jones, Kim Jones, Claudia O'Donnell, Helen Sharp.

Ward Peris: Iola Owen

Ymddiheuriadau: Olwen Gwilym, Iwan Harding, Llinos Haf Pritchard, Trystan Thomas.
Hefyd yn bresennol: Dei Tomos (Clerc).

2 DATGAN BUDDIANT:

Cofnodir, os yn berthnasol, o dan y gwahanol benawdau.

3 CADARNHAU COFNODION:

Cadarnhawyd cofnodion cyfarfod nos Fercher yr 8fed o Fedi, 2021, fel rhai cywir ac fe'i llofnodwyd gan y Cadeirydd. Cynnig ac eilio: KMJ / IO.

4 MATERION YN CODI O'R COFNODION:

1. Cae Chwarae Ger y Llyn:

Wedi cysylltu a dau gwmni ar gyfer tren bach newydd ar y safle dywedwyd nad oedd AF yn adeiladu offer fel hyn oherwydd materion iechyd a diogelwch ac atebolrwydd. Cafwyd pris gan GLJ, ond roedd yr aelodau o'r farn nad oedd hwnnw o fewn cyrraedd y Cyngor. Derbyniwyd yr anfoneb am y siglenni plant bach.

Cafwyd adroddiad i'r Clerc gyfarfod nifer o swyddogion o gwmnïau National Grid, Morgan Sindall a Fischer German i drafod llwybr y llinell drydan newydd a fydd yn cael ei gosod i gysylltu Gorsaf Drydan Dinorwig a chysylltiad y Grid Cenedlaethol ym Mhentir. Yn anffodus bydd rhaid mynd trwy'r maes chwarae ac draws yr offer newydd. Gwneir y gwaith ym mis Mehefin 2022, gan adfer y cae i'w gyflwr gwreiddiol a cwblhau'r gwaith cyn gwyliau'r ysgolion. Gresynwyd fod yn rhaid i'r gwaith ymyrryd a'r cae.

2. Cofeb y Chwarelwyr:

Daethpwyd i benderfyniad fod y cynllun i greu Cofeb angen bod yn llawer mwy cyhoeddus ac y dylid tynnu mwy nag aelodau o'r Cyngor i mewn i'r cynllun. Penderfynwyd cynnal cyfarfod cyhoeddus i drafod y cynllun yn mis Tachwedd yn Y Ganolfan.

3. Mynydd Gwefru:

Ar gais y Cyngor cafwyd adroddiad gan y Clerc ar hanes Mynydd Gwefru. Cafodd y Clerc sgwrs a Llŷr Gruffydd (LIG) a fu'n rhedeg y ganolfan fel Oriol Eryri. Yr Amgueddfa Genedlaethol (AG) oedd ei pherchennog yn nechrau'r wythdegau. Fe'i hadeiladwyd gan y CEGB, ond roedd yr AG wedi cyfrannu peth arian at y gost terfynnol. Bu LIG yno am gyfnod o rhyw 6 mlynedd, yna ar ôl iddo adael (braidd yn rhwystredig am nad oedd digon o arian ar gael i ddangos a dehongli casgliadau'r Amgueddfa fel y dylid) bu'r Dr Dafydd Roberts a oedd yn gyfrifol am yr Amgueddfa Lechi yn gyfrifol amdana'i cyn i'r Amgueddfa ei gwerthu i First Hydro.

Yn ôl y dystiolaeth yma fu gan yr un corff lleol unrhyw ran yn rheolaeth Mynydd Gwefru. Ymhellach gofynnwyd i'r Clerc holi'r Gofrestrfa Tir (Land Registry) i wedi a ellid sicrhau unrhyw wybodaeth pellach.

4. Teras Glanrafon:

Adroddwyd i'r Clerc lwyddo i gysylltu a 2 o'r 3 perchennog sydd a tai haf yn rhes-dai Glanrafon, Nantperis ynglyn â parcio mwy nag un car. Cafodd ymateb ffafriol yn ôl gan un ohonynt a oedd yn cynghori ei ymwelwyr a mwy nag un car i'w parcio yn maes parcio Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Yn ei lythyr dywedodd nad oedd ganddo unrhyw awdurdod i'w gorfodi.

5. Gyrru ar yr A4086, Nantperis:

Adroddwyd i'r Clerc gysylltu a Chyngor Gwynedd (CG) i holi ynglyn â gosod arwyddion ar ochr y ffordd i rybuddio pan gynhelid angladd yn y fynwent. Doedd gan y Cyngor ddim gwrthwynebiad i osod arwyddion tros dro, y naill ochr na'r llall, gan mai am gyfnod byr y byddent yno. Wedyn roedd y Clerc wedi cael pris am bar o arwyddion 1050x750 gan

gwmni JTM Road Signs yn Llanelwy. Byddai'r ddau rhwng £110 a £120 ynghyd â TAW. Cadarnhawyd y byddai geiriad fel "Gofal ANGLADD / FUNERAL Take Care" yn addas. Trafodwyd pwy fyddai'n eu gosod a'u casglu cyn ac ar ôl yr angladd. Dywedodd y Clerc iddo drafod hynny gyda'r ymgymerwr lleol ond nad oedd hyd yma wedi cael ateb. Byddai hefyd yn sicrhau fod cwmni yswiriant y Cyngor yn ymwybodol o'r bwriad. Penderfynwyd bwrw ymlaen a'r cynllun.

5 MATERION ERAILL

1. *Gwersyll Cae Gwyn:*

Cafodd LIHP lythyr yn cwyno fod ymwelwyr a'r gwersyll uchod yn hedfan drôn uwchben tai Nant Ffynnon ac roedd cwynion hefyd am sŵn, yn aml yn hwyr y nos. Soniwyd y dylid crybwyll hyn wrth CG, ond awgrym arall oedd cael gair personol tn gyntaf a'r perchnogiom a gofyn iddynt geisio hysbysu eu hymwelwyr i gofio fod pobl yn byw gerllaw. Addawodd y Clerc wneud hynny.

2. *Cyflwr fflat yn Maes Padarn:*

Cafwyd adroddiad gan HS am gyflwr un o fflatiau Maes Padarn. Er fod gwaith wedi ei wneud gan gwmni Adra, roedd y broblem yn parhau. Addawodd y Clerc ysgrifennu at y cwmni i ofyn iddynt ddatrys y broblem.

- **[DATGAN DIDDORDEB:** Gan fod KJ yn gyflogedig gan Adra, wnaeth hi ddim cymeryd rhan yn y drafodaeth]

3. *Sul y Cofio:*

Atgoffwyd aelodau fod trefniant wedi bod llynedd i gael cyfarfod wrth y Gofeb ar Sul y Cofio a holwyd a oedd cynlluniau ar y gweill eleni. Penderfynwyd y byddai BH a IO yn trefnu fel y llynedd gan holi y Parchedig Allan Wilcox a fyddai'n fodlon cynnal gwasnaeth byr cyn i'r torchau gael eu gosod. Pwysleisiwyd mai ymgynull oedd y bwriad ac nid gorymdeithio, ac mai BH fyddai'n gosod y dorch gyntaf ar ran y Cyngor Cymuned. Gofynnwyd i IO i ofalu am y dorch.

4. *Goleuadau Nadolig:*

Penderfynwyd dilyn yr arfer o archebu 2 goeden Nadolig ar gyfer y ddau bentref. Nodwyd fod angen goleuadau newydd yn y Nant ac ychwanegu at oleuadau Llanberis. Penderfynwyd gosod plygiau ar 4 polyn ym mhen dwyreiniol Llanberis i ymestyn y goleuadau ymhellach a gofynnwyd i'r Clerc drefnu hynny gyda CG. Hefyd penderfynwyd gofyn i DO am gyngor ar oleuadau ychwanegol.

6 GOHEBIAETH:

1. *National Grid:*

Derbyniwyd llythyr yn dweud y bydd y gwaith o osod dwythellau ar gyfer ceblau trydan newydd o Lanberis i Bentir yn dechrau ar yr 2ail o Dachwedd. Bydd y gwaith hwn, 5 diwrnod yr wythnos o 7.30yb hyd 5yh, yn para tan Hydref 2022 gyda gwaith hefyd o Frynrefail i gyfeiriad Pentir. Y flwyddyn nesa bydd rhaid cau'r ffordd osgoi yn Llanberis am gyfnod yn mis Chwefror ac wedyn ger mynedfa'r Glyn a'r pentref yn yr Hydref.

Er mwyn rhannu mwy o wybodaeth am y gwaith bydd cynrychiolwyr y cwmni a'r ymgymerwyr yng Ngwesty Fictoria dydd Mawrth y 19eg o Hydref rhwng 4 a 7yh i ateb cwestiynau'r cyhoedd. Oherwydd diogelwch iechyd bydd cyfyngu ar y nifer a gaiff fynediad i'r cyfarfod ond gellir trefnu amser ymweld trwy ffonio 0330 134 0066.

2. *Elusen Dyffryn Peris - Cronfa Ynni:*

Cafwyd ebost yn tynnu sylw at y gronfa a grewyd yn sgil y cynllun trydan dŵr cymunedol yn Llanberis. Gofynnwyd i ni dynnu sylw ati gan nad oedd llawer o geisiadau wedi bod am gymorth.

3. *Calendr 360:*

Cylchlythyr gan gylchgrawn **Golwg** yn cyfeirio at Wefan i hysbysu digwyddiadau.

4. *Archwilio Cymru (AC):*

Am nad oedd swyddfa AC wedi gorffen archwiliad y Cyngor gofynnwyd i'r ni hysbysu ar Wefan y Cyngor nad oedd yr Archwiliad wedi ei gwblhau ac i gyhoeddi'r Ffurflen Flynyddol. Adroddwyd i hynny gael ei wneud a bod y rhybudd a'r ffurflen ar wefan www.llanberis.cymru.

5. *Cylch yr Iaith - Gwrthwynebu ceisiadau cynllunio ar sail perygl i'r Gymraeg:*

Croesawyd cylchlythyr oddi wrth *Cylch yr Iaith* oedd yn amlinellu y pwysigrwydd o ystyried effaith unrhyw gais cynllunio ar yr iaith Gymraeg yn yr ardal. Y sylfaen oedd Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a ddiwygiwyd gan Adran 31 Deddf Cynllunio Cymru (2015). Yno dywedir fod yn rhaid i Awdurdod Cynllunio gadw mewn cof "*unrhyw ystyriaethau mewn perthynas â defnydd yr iaith Gymraeg, cyn belled a'u bod yn berthnasol i'r cais*"

Hefyd tynnwyd sylw at Gynllun Datblygu Lleol Eryri 2016 - 31 gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (APCE) ac at Bolisi Datblygu 18 sy'n cyfeirio at 'Yr iaith Gymraeg a Ffabrig Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau'. Yno dywedir [dylai] "*buddiannau'r iaith Gymraeg yn cael eu hystyried*".

6. *APCE - Llwybrau G15_03, G15_04 a G15_07:*

Nodyn oddi wrth Uwch Warden y Gogledd (RhW-R) yn nodi fod bwriad i wella'r llwybrau sy'n cysylltu Pen Ceunant Uchaf a'r Brithdir ar Wauncwmbrwynog. Mae'r gwaith i'w wneud yn ystod y misoedd sydd i ddod a'r bwriad meddir yw gwella ansawdd y rhwydwaith llwybrau a creu cyswllt i gylchdaith Yr Wyddfa

7. Dosbarthu:

Dosbarthwyd nifer o gylchlythyron ebost i'r aelodau. Yn eu plith, rhybudd cau ffyrdd, Adroddiad Blynyddol Panel Annibynol Cymru ar Gydnyddiaeth Ariannol, 3 set o bapurau cynllunio (gweler isod 8a-c), nodyn briffio Adran 47, Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 - Cyfarfodydd aml-leoliad. Hefyd nodyn yn tynnu sylw at nod y sector gyhoeddus i fod yn ddi-garbon erbyn 2030. (<https://llyw.cymru/statws-carbon-sero-net-erbyn-2-3--trywydd-sector-cyhoeddus-cymru>)

7 MATERION ARIANNOL:

1) Yn y Banc ar yr 28ain o Medi, 2021

Cyfrif Cyfredol: £23,604.04

Cyfrif Cadw: £5,366.25

2) Cadarnhawyd y taliadau canlynol:

CYFANSWM £5,513.90

3) Arian a dderbyniwyd rhwng 29/08/2020 a 28/09/2021:

CYFANSWM £1,880.00

Adroddwyd nad oedd yr Archwiliad wedi ei gwblhau gan Archwilio Cymru, ond fod y gwaith papur angenrheidiol ynglyn â chynnig i'r cyhoedd i weld y manylion a nodyn i ddweud fod y gwaith heb ei gwblhau wedi ei roi ar y Wefan yn unol a rheoliadau.

Cynnig ac eilio: KMJ / GE.

8 CYNLLUNIO:

APCE:

a. NP3/15/171B - 7 Rhos Faenol, Llanberis - *gosod ffenetr to* - Dim sylw

CG:

b C21/0878/15/DT - 5 Stryd Bethesda, Llanberis - *cais ar gyfer amnewid to gwastad estyniad cefn gyda to pits llechi ynghyd ag estyniad un-llawr i gefn yr eiddo* - Dim sylw

c. C21/0978/15/DT - Y Bwthyn, 11 Blaen y Ddôl, Llanberis - *cais ar gyfer codi estyniad i ochr yr eiddo* - Dim sylw.

9 Y FYNWENT a LLWYBRAU:

Biniau:

Chafodd biniau'r Fynwent ddim eu gwagio'n ddiweddar gan CG. Wedi cysylltu dywedwyd nad oedd y Cyngor yn gwagio biniau mynwentydd ac y byddai'n rhaid talu am y gwasanaeth. Roedd hyn wedi bodoli rai blynyddoedd yn ôl a'r Cyngor hwn wedi talu am y gwasanaeth, ond am na dderbyniwyd anfoneb un flwyddyn daeth y talu i ben, ond nid y casglu. Yn dilyn hyn mae'r Clerc wedi gofyn i CG ail ddechrau gwagio o dan gytundeb newydd, ac felly bydd y gwasanaeth newydd yn dechrau'r wythnos nesaf. Cytunwyd ar hynny ond awgrymwyd y dylid holi cwmnïau lleol sy'n gwneud gwaith tebyg er mwyn cymharu prisiau. Addawodd CO'D anfon enw i'r Clerc.

Torri gwair:

Cafwyd toriad gwair olaf y tymor yr wythnos hon ym Mynwent Nantperis. Mynegwyd diolch i'r ymgymwrwr am ei waith. Yn ôl y Clerc oherwydd y torriad hwyr i Fynwent yr Eglwys ar ddiwedd yr haf fydd dim angen ail doriad eleni, ac roedd wedi rhoi gwybod i'r ymgymwrwr. Cytunwyd a'r penderfyniad.

10 CYFARFOD NESAF:

Dyddiad y cyfarfod nesaf. Nos Fercher, 10fed o Dachwedd am 7yh yn Y Ganolfan.

Arwyddwyd a chafwyd yn gywir:

Cadeirydd: Rhys ap Gwilym

Clerc: Dei Tomos

Dyddiad 13eg o Hydref, 2021.